

הרשות לקידום מעמד האישה

דו"ח פעילות
לשנת 2006

תוכן העניינים

עמוד

3.....	מבוא
4.....	1. קידום נשים לעמדות השפעה
5.....	2. נשים בבחירות המוניציפליות
6.....	3. המאבק באלימות נגד נשים
7.....	4. אכיפת חוקים
7.....	4.1 החוק למניעת הטרדה מינית
8.....	4.2 חוק הרשויות המקומיות (יועצת לענייני מעמד האישה)
9.....	5. קידום נשים בעבודה
10.....	6. סוכנות שינוי בקהילה
11.....	7. פעילות במגזר הערבי
12.....	8. סחר בנשים
13.....	9. הנגשת המידע לציבור
14.....	10. נשים באיזורי עימות
15.....	11. פעילות שוטפת
15.....	12. ייעוץ ארגוני
16.....	13. הוועדה המייעצת, המינהלת והצוות

מבוא

הרשות לקידום מעמד האישה הוקמה על פי חוק בשנת 1998, במטרה לקדם את השוויון בין המינים בישראל, לתאם בין הגופים המטפלים במעמד האישה בישראל, לקדם פעילות למניעת אלימות נגד נשים, להעמיד לרשות הממשלה את הכלים והמידע הנדרשים להשגת המטרות האמורות, ועוד. מדובר במגוון רחב של נושאים הקשורים כמעט לכל תחומי החיים ובפעילות אינטנסיבית המתבצעת בשיתוף עם משרדי ממשלה וגופים לא ממשלתיים.

ייחודה של הרשות הוא בראייה המערכתית של נושא מעמד האישה, ובהיותה גוף-מטה, פועלת הרשות בשיתוף עם משרדי הממשלה, ועדת השרים לקידום מעמד האישה, הוועדה לקידום מעמד האישה בכנסת, צה"ל, הרשויות המקומיות וארגוני הנשים.

חזונה של הרשות ממוקד בקידום השוויון בין המינים; לכאורה קיים בישראל שוויון, שכן העיקרון מעוגן בחוקים רבים, במגילת העצמאות, וביסודה של השיטה הדמוקרטית, ואולם, כשבודקים את ייצוגן של הנשים בעמדות ציבוריות בכירות ובמוקדי קבלת החלטות מסתבר כי ייצוג הנשים הוא בסביבות 10% בלבד. במהלך שני העשורים האחרונים גדל שיעור הנשים המשתתפות בכוח העבודה, אך עדיין שיעור האבטלה בקרבן גבוה יותר וקיימים פערים משמעותיים בשכר בין גברים לנשים.

הנשים מהוות 51% מהאוכלוסייה; מדובר בהון אנושי איכותי שאינו ממצה את הפוטנציאל הגלום בו, ובכך יוצאת החברה ניפסדת.

גם בשנת 2007 תמשיך הרשות להשקיע מאמצים גדולים בקידום השוויון בין המינים בחברה, בין השאר באמצעות יישום החוקים החשובים, העוסקים במעמד האישה, בהמשך המאבק בתופעת האלימות נגד נשים, בהרחבת מאגר-המידע שיועמד בשנה זו לרשות הציבור, ויקיף מידע בנושא מעמד האישה בארץ ובעולם.

במהלך 2006 הסתיימה כהונתה של גבי יהודית פלוטקין כמנכ"לית הרשות, וזו הזדמנות להביע תודה עמוקה על פועלה.

1. קידום נשים לעמדות השפעה

רקע

סעיף 4 לחוק הרשות לקידום מעמד האישה קובע בין היתר, כי על הרשות לקדם את השיוויון בין המינים.

על-אף שבישראל עקרון השיוויון מעוגן בחקיקה, ולמרות שהנשים מהוות כ- 51% מהאוכלוסייה בישראל, ייצוג הנשים בעמדות השפעה ציבוריות רחוק משיעורן באוכלוסייה, ובכך נפגע עקרון יסוד של השיטה הדמוקרטית.

בשנתה החמישים ושבע של מדינת ישראל, עדיין נמוך ביותר שיעור הנשים בכנסת, בממשלה, בקרב בעלי תפקידים בכירים בגופים ציבוריים ובמוקדי קבלתן של החלטות לאומיות, ושיעור זה נע בסביבות ה-10 אחוזים בלבד. השיוויון המגדרי, לפיכך, לא בא לידי ביטוי הולם. יש לציין כי בקרב הרשות השופטת מתקיים איזון בתחום הייצוג ההולם.

בעקבות הפער שבין החוקים המתקדמים לבין יישומם, פירסם במרץ 2003 היועץ המשפטי לממשלה הנחיות בדבר ייצוג הולם למגזרים מסויימים, ובהן סוכמו תיקוני החקיקה וההלכות שמתוקפם מוטלת החובה האקטיבית על הרשויות לחפש, לדרוש ולהביא למצב שבו מתקיים ייצוג הולם לנשים. עוד קבע היועמ"ש שיש להיזהר מפני השתרשותה של תפיסה הגורסת כי מתן ייצוג כלשהו לנשים, יש בו משום מתן ביטוי הולם לייצוגן, וכי יש לפרש "ייצוג הולם" כייצוג שווה לנשים ולגברים.

פעילות

1. הרשות אוספת, באופן קבוע ורצוף, נתונים עדכניים על ייצוג נשים במוקדי קבלת החלטות. הנתונים משמשים תשתית להסברה וכלים למדידה ולהגדרת הצרכים. נתונים אלה מופצים באופן שוטף בין הגורמים השונים העוסקים בתחום מעמד האישה בישראל.

2. הרשות יזמה החלטת ממשלה בדבר קביעת מיכסה של 50% של ייצוג נשים בדירקטוריונים של חברות ממשלתיות, זאת מתוך הבנה שכל עוד לא יוגדר בהוראה מחייבת מהו השיעור שייחשב לייצוג הולם, לא יחול שיפור בשיעור הייצוג. הנושא ממתין לדיון בממשלה.

3. הרשות, בשיתוף עם ארגוני נשים, נערכים לפעילות להעלאת המודעות בדבר ייצוג נשים בפוליטיקה, לקראת הבחירות המוניציפליות הקרבות (פירוט בפרק 2 להלן).

4. מתוקף סעיף 1ג6 לחוק שיווי זכויות האישה, הפיצה הרשות לשרי-הממשלה מידע בדבר חובתם ליישום ייצוג הולם לנשים, בוועדות ציבוריות ובצוותים לעיצוב מדיניות לאומית.

2. נשים בבחירות המוניציפליות

רקע

ממחקרים שונים ידוע שנשים נמנעות מלהתמודד בפוליטיקה, בעיקר עקב חסמים חברתיים-פסיכולוגיים. כמו-כן, נתונים מראים שבבחירות המוניציפליות שנערכו בשנת 2004 לא עלה שיעור הנשים הנבחרות לעומת הבחירות שנערכו 5 שנים לפני כן, ושיעור הנשים במועצות עומד כיום על 13% בלבד. בראש הרשויות המוניציפליות מכהנות 5 נשים בלבד מתוך 253 רשויות: יעל גרמן, ראש עיריית הרצליה, מרים פיירברג, ראש עיריית נתניה, גב' אורה חכם, ראש המועצה המקומית רמת אפעל, גב' לילך מורגן, ראש המועצה האיזורית ערבה תיכונה, וגב' דניאלה וייס, ראש המועצה המקומית קדומים.

פעילות

1. לקראת הבחירות המוניציפליות הצפויות בסוף 2007 וב-2008, פועלת הרשות לעידוד נשים להתמודד בבחירות. הפעילות נערכת בשיתוף עם ארגוני הנשים הגדולים, במישור ההסברה והעמקת המודעות בקרב נשים והציבור בכלל, וכדי להשיג ארבע מטרות:
  - א. להביא להגדלת הייצוג של נשים בתפקיד ראשי ערים, ראשי מועצות, וכחברות במועצות המוניציפליות;
  - ב. להביא להגדלת שיעורי ההצבעה של נשים;
  - ג. לעודד את הציבור להצביע עבור נשים;
  - ד. להשמיע בציבור קול משותף לכלל ארגוני הנשים.

3. המאבק באלימות נגד נשים

רקע

על פי סעיף 4(א) לחוק, מחוייבת הרשות, בין היתר, לפעול למניעת אלימות נגד נשים. בשנת 2006 נרצחו 13 נשים בידי בן-זוגן, ונפתחו מעל 20,000 תיקים על אלימות בין בני-זוג. בבתי הכלא מרצים עונשם כ-2,080 גברים בגין אלימות במשפחה, כ-80% מהם על אלימות נגד נשים. כיום קיימים בארץ 14 מקלטים לנשים מוכות ו-67 מרכזים למניעה וטיפול באלימות במשפחה.

פעילות

1. היום הבינלאומי לציון המאבק באלימות נגד נשים, החל ב-25 בנובמבר:

א. עריכת סקר לבחינת עמדות הציבור לגבי אלימות נגד נשים, מהותה, חריפותה והשלכותיה. מהסקר עלה ש-60% מהציבור הישראלי סבורים שצעקות, יחס משפיל, מניעת חופש, הגבלות כלכליות ובידוד אינם נכללים בהגדרה "התנהגות אלימה" ביחסים שבין בני זוג. כמו כן, רוב הציבור (80%) סבור כי ביחסים שבין גברים ונשים מה שנחשב בעיקר כהתנהגות אלימה – היא אלימות פיזית. בהמשך לממצאים אלה, החליטה הרשות להתמקד בשנה זו בנושא **האלימות הנפשית**, זו שאינה מותירה סימנים חיצוניים.

ב. כנס היערכות בהשתתפות נציגי הגופים והאירגונים העוסקים בקידום מעמד האישה, כגון ממונות למעמד האישה במשרדי הממשלה, יועצות לקידום-מעמד האישה, ונציגות ארגוני נשים. מטרת הכנס – מתן הדרכה לפעילות בשטח: נימסר מידע עדכני; חולק חומר הסברה בארבע שפות: עברית, ערבית, רוסית ואמהרית; והרשות מימנה 400 הרצאות ו-100 הצגות ברחבי הארץ.

ג. **קמפיין הסברה** רחב שמטרתו להעלות את מודעות הציבור לאלימות שאינה מותירה סימנים חיצוניים. הקמפיין נימשך 10 ימים והתקיים בטלוויזיה, ברדיו ובאינטרנט, בשפות עברית, ערבית, רוסית ואמהרית. בתקופת הקמפיין עלה שיעור הפניות אל קווי-החירום ב-300% לעומת התקופה המקבילה בשנה קודמת, ו-48% מכלל הפניות היו על אלימות נפשית ולא פיזית. 86% מהפונות היו נשים.

ד. תוצאות הקמפיין הצביעו על כך שנשים רבות סובלות מהתעללות נפשית וחיזוק את הצורך בהתייחסות המערכתית אל התופעה. עם זאת, התברר שנשים רבות לא קיבלו מענה לפנייתן בפרק-זמן סביר, וזאת עקב מחסור במשאבים וכוח-אדם במרכזים למניעה וטיפול באלימות במשפחה.

ה. לבדיקת האפקטיביות של הקמפיין, נערך סקר נוסף, וממצאיו העידו על עלייה משמעותית במודעות הציבור לעובדה שגם התעללות נפשית היא התעללות.

2. בעקבות הגידול במספר הפניות והיעדר האפשרות לתת מענה מיידי לכל הפונות, הוחל בהיערכות כלהלן:

א. העלאת הנושא בוועדת השרים לקידום מעמד האישה, בראשות השרה פרופ' יולי תמיר, לצורך בחינת הגדלתו של התקציב עבור המרכזים לטיפול בנפגעות אלימות.

ב. **במישור החקיקה**: תמיכת הרשות, ביוזמתה של ח"כ זהבה גלאון, להוספת עבירה זו בחוק העונשין.

3. חיוב טיפול לגברים אלימים:

א. סיוורים של צוות הרשות בכלא חרמון וב"בית נועם" - הוסטל לגברים אלימים, בהם מתבצעת תוכנית טיפול באסירים שהורשעו באלימות. הסיוורים נועדו לעמוד מקרוב על נושא הטיפול בגברים אלימים.

ב. בעקבות יוזמה של ח"כ מיכאל מלכיאור, הוקמה ועדת היגוי לבדיקת האפשרות לקדם הצעת-חוק בדבר חיוב טיפול לגברים אלימים.

4. האירוע המרכזי: ביקור ראש הממשלה במקלט לנשים מוכות בבאר-שבע, לרגל היום הבינלאומי לציון המאבק באלימות נגד נשים.

4. אכיפת חוקים

החקיקה בישראל מתקדמת ביותר אך יישום הוראות החוק לוקה בחסר, ובמקרים רבים, החוק אינו נאכף. למשל, חובת ייצוג הולם לנשים בכל גוף ציבורי, חובת מינוי ממונות ויועצות למעמד האישה בגופים מסויימים, חובת טיפול בתלונות על הטרדה מינית במקומות העבודה, ומינוי אחראית על הטרדה מינית, ועוד.

במהלך 2006 התמקדה הרשות ביישום של החוקים שלהלן:

4.1 החוק למניעת הטרדה מינית

רקע

מטרתו של החוק למניעת הטרדה מינית היא לאסור הטרדה מינית כדי להגן על כבודו של אדם, על חירותו, פרטיותו, וכן לקדם שוויון בין המינים. כמו-כן, קובע החוק כי מעביד המעסיק יותר מ-25 עובדים חייב לקבוע **תקנון** של עיקרי החוק בדבר הטרדה מינית, ולפרט בו כיצד ולמי יש להגיש תלונות בנדון; חובתו גם למנות **אחראית** לתלונות על הטרדה מינית. בשונה מהחקיקה בעניין הייצוג ההולם, אשר תחולתו על המיגזר הציבורי בלבד, החוק למניעת הטרדה מינית חל על כלל המעסיקים, כלומר גם על המיגזר הפרטי.

בשירות המדינה מופעל מנגנון מוסדר, וכפוף לנהלים מפורטים על אודות הטיפול בתלונות על הטרדה מינית. בבדיקה שערכה הרשות עלה כי אצל המעסיק הגדול ביותר במדינה - כלל הרשויות המוניציפליות, **לא** מיושם חוק זה באופן ראוי; כל רשות מקומית פועלת באופן אוטונומי, אין גוף חיצוני שאליו מועברות התלונות, מרבית הרשויות טרם מינו אחראית לטיפול בתלונות, ואין שקיפות לגבי אופן הטיפול בתלונות. לכן נרתמה הרשות לפעילות שמטרתה להביא ליישום של הוראות החוק.

פעילות

קיום פגישות עם אב-בית-הדין למשמעת במרכז השלטון המקומי, מר בני יערי, כדי למצוא הסדרים ליצירת מנגנון טיפול של גורם ניטרלי, מתוך השקפה שטיפול פנימי או מקומי לא תמיד יהיה יעיל וממצה. מדובר בכמות גדולה מאוד של גופים (253 רשויות) והפעילות תימשך גם בשנת 2007.

4.2 חוק הרשויות המקומיות (יועצת לענייני מעמד האישה)

רקע

חוק הרשויות המוניציפליות קובע בסעיף 3(ג) כי ראש הרשות ימנה יועצת למעמד האישה אשר תפעל בתיאום עם ראש הרשות המקומית, להתוויית מדיניות לקידום מעמד האישה בתחום הרשות, לביצועה ולהקצאת משאבים לשם כך.

בדיקת הרשות במהלך 2006 העלתה שמקרב 253 רשויות, רק ב-188 רשויות מונתה יועצת כאמור, כלומר חסרו 65 יועצות (שטרם התמנו).

הרשות רואה חשיבות רבה בעבודת היועצות, משום שהן מהוות סוכנות שינוי ומשמשות כזרועות הביצוע של עבודת המטה של הרשות.

פעילות

1. יישום החוק למינוי יועצות - הפצת פניות ממוקדות אל ראשי הרשויות, בהן הובא לידיעתם על אודות החובה הקיימת מאז שנת 2000 (עם חקיקתו של החוק האמור), למנות יועצת לקידום מעמד האישה, ועל חובתה של היועצת, בין היתר, להעביר דיווחי-פעילות אל הרשות לקידום מעמד האישה. הפעילות הניבה פירות, ומונו יועצות נוספות. בראשית 2007 נותרו עדיין כ-50 רשויות שבהן טרם מונתה יועצת והרשות ממשיכה לעקוב ולטפל ביישום חקיקה זו.

2. כנסים וימי עיון - עריכת כנסים ליועצות, חלוקת חומר הסברה, הדרכה בנושאים הקשורים לתחומי פעולתה של הרשות.

3. תיקוני חקיקה - פעילות לתיקון "חוק היועצות", בשיתוף עם חה"כ נאדיה חילו. המטרות: להביא לכך שתפקידן ייעשה בהקצאת משאבים ייעודית, ובהתאם לגודל הרשות; שנית, שהן יקבלו תגמול מלא על פעילותן (יש לציין שהיועצת צריכה לפעול גם בקרב עובדות-הרשות המוניציפלית וגם בקרב תושבות המקום והאיזור); שלישית, להגביר את אכיפת החוק באמצעות הטלת חובה על שר הפנים למנות יועצת כאשר ראש הרשות לא ביצע זאת.

5. קידום נשים בעבודה

רקע

הכנסתה של אישה בישראל שלמדה 16 שנים היא 77% בלבד מהכנסתו של גבר בעל אותה השכלה, וגובה ההכנסה לשעת עבודה של אישה שכירה היא 84% מההכנסה לשעה של גבר שכיר. פערי השכר בין מנהלים ומנהלות בהייטק הולכים וגדלים מידי שנה. בסקר שנערך ב-2006 מטעם פורום מנהלות בהייטק, עלה שעובדות בהייטק משתכרות 24.7% פחות מגברים, לעומת פער של 22.6% בשנת 2005.

נשים בישראל, כמו בכל העולם, עומדות בפני הקושי לשלב הורות ועבודה. אף שחוקי העבודה מאפשרים לשני בני הזוג למצות זכויות הוריות, עדיין לא נוטים הגברים לממש זכויות אלה, והנשים ממשיכות למלא את התפקיד.

פעילות

1. **"יכולות ללא גבולות" Unlimited Potential** - תכנית לימודים העוסקת במיומנויות שימוש במחשב ויישומי תכנה בסיסיים. קהל היעד של התכנית הוא נשים מובטלות עם פוטנציאל לשילוב במעגל העבודה. המטרה: לרכוש כלים וידע טכנולוגי, כדי להגדיל את אפשרויות התעסוקה של הנשים, להעצים את תחושת היכולת ודימוין העצמי, ואת תדמיתן בקרב משפחתן ובקרב הקהילה בה הן חיות. בפרוייקט שיתפו פעולה: שירות התעסוקה, הרשות לקידום מעמד האישה, חברת "מייקרוסופט", עמותת "תפוח".
2. הרשות העבירה מערך של סדנאות להעצמת נשים, עם אוריינטציה לחיפוש עבודה. בשנת 2006 הוכשרו 399 נשים ב-26 קורסים ב-16 יישובים החל מעכו ועוספייה בצפון ועד נתיבות ובאר שבע בדרום. על פי נתונים של שירות התעסוקה, 45% מבוגרות הקורס מצאו עבודה, רובן בעבודות על מחשב.
3. השתתפות בישיבות של ועדות הכנסת השונות, בדיונים אודות נשים בעבודה:
  - א. 14.6.2006 - **פיטורי נשים בהריון ובחופשת לידה** – הוועדה לקידום מעמד האישה – ח"כ סער הציע להאריך את תקופת הגבלת הפיטורים מ-45 ימים ל-90 ימים.
  - ב. 12.7.2006 - **פערי שכר בין נשים לגברים בשירות המדינה**.
  - ג. 18.7.2006 - **נשים בתקציב 2007** – היערכות הוועדה לקידום מעמד האישה לדיוני תקציב 2007.
  - ד. 21.11.2006 - **הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (ניכוי וזיכוי בגין הוצאות לטיפול בילדים)**.
  - ה. 21.11.2006 - **הטיפול בהטרדות מיניות ברשות הטבע והגנים הלאומיים**.
  - ו. **הצעת חוק עבודת נשים** – תיקון אי רציפות ימי אשפוז.
  - ז. 12.12.2006 - **תקציב 2007 בעדשה מגדרית תעסוקת נשים ובטחון חברתי**.
4. צוות בינמשרדי לגיבוש תכנית תעסוקת נשים נפגעות אלימות: לאור מספרן הגדל והולך של נשים נפגעות אלימות הסובלות בין היתר מאלימות כלכלית, הוחל בפיתוח תכנית ייחודית וממוקדת באוכלוסיית נשים נפגעות אלימות, במטרה להכשירן ולעודדן להשתלב בשוק העבודה. בצוות שותפים: משרד הרווחה, שירות התעסוקה, האגף להכשרה מקצועית, משרד התמ"ת. הכנת נוהל בין שירות התעסוקה למשרד הרווחה, לקליטת נשים היוצאות ממקלטים אשר תגענה ללשכות שירות התעסוקה (במתכונת דומה לחד-הוריות).
5. תעסוקת נשים במגזר הלא יהודי – בפגישה עם שירות התעסוקה הוחלט לבצע סקר לבדיקתם של צרכי הנשים האקדמאיות.
6. סקר הטרדה מינית במקומות עבודה – מנהל תכנון וכלכלה במשרד התמ"ת בודק באמצעות סקר את נושא ההטרדות המיניות במקום עבודתן. טרם התקבלו נתונים.
7. 8.11.2006 - השתתפות בכנס שדרות לחברה; במושב **"הורות ועבודה"** הציגה מנהלת הרשות את עמדתה של הרשות בנוגע לשילוב הולם של הורות עם עבודה, והתייחסה לנעשה בתחום זה במדינות שונות בעולם.

6. סוכנות שינוי בקהילה

רקע

הרשות מחוייבת לפעול להרחבתו של מערך סוכנות-השינוי, הכולל **יועצות למעמד האישה** ברשויות המקומיות (באמצעות מרכז השלטון המקומי), ממונות על מעמד האישה במשרדי הממשלה (באמצעות הממונה על שילוב וקידום נשים בשירות המדינה), ובחברות ממשלתיות.

החובה למנות יועצת חלה על משרדי הממשלה ועל הרשויות המוניציפליות, אך עדיין אין חובה חוקית כזו לגבי חברות ממשלתיות.

חשיבות עבודתן היא בכך שהן מהוות את הזרועות הביצועיות של עבודת המטה של הרשות, והכשרתן מרחיבה את הטמעתו של ערך השיוויון.

פעילות

1) פעילות בשיתוף עם רשות החברות הממשלתיות למינוי יועצות לקידום מעמד האישה, גם בקרב החברות הממשלתיות.

2) **הכשרה**: הרשות פועלת להכשרתן של היועצות, במטרה לצייד את סוכני השינוי בידע ובכלים ליישום ההיבטים השונים של קידום השיוויון בין המינים.

במהלך 2006 התקיימו ההכשרות הבאות:

* קורס ליועצות החדשות, ומטרתו הכשרה בסיסית;

* קורס משולב של ותיקות וחדשות; זהו קורס שהביא לידי ביטוי את הניסיון והוותק שהצטברו אצל היועצות המנוסות, ובמסגרתו חנכו היועצות הוותיקות את החדשות.

3) **קורס לניהול פרויקטים קהילתיים**: תכני הקורס גובשו על-ידי הרשות, מימונו המלא היה של הרשות, וביצעו היה באמצעות חברת המתנסים. הקורס התקיים בכ-50 רשויות מקומיות, ובכל קורס למדו כ-25 משתתפות.

7. פעילות במגזר הערבי

רקע

נתונים שפירסם מינהל מחקר וכלכלה במשרד התמ"ת במרץ 2007 מצביעים על כך ששיעור השתתפותן של נשים ערביות בכוח העבודה נמוך מאד בהשוואה לאוכלוסייה היהודית. נשים ערביות מהוות כיום כ- 5.6% מסך הנשים בכוח-העבודה האזרחי בישראל, בעוד ששיעורן באוכלוסיית הנשים בישראל עומד על 15.7%. שיעור ההשתתפות של נשים ערביות בגילאי העבודה העיקריים (25-54) עומד על 24.9% בהשוואה ל- 80.3% בקרב יהודיות בקבוצת גיל זו.

בנוסף לתחום התעסוקה, גם בתחומי-חיים אחרים, מעמדה של האישה הערבית ושיעור השתתפותה במנהיגות חברתית נמוכים יחסית, והרשות לקידום מעמד האישה רואה חשיבות רבה בקידומה.

בהחלטות ממשלה מ-2006 הוקצו 2 מיליון ש"ח בפריסה 3 שנתית, לקידום נשים בדואיות בדרום, 2 מיליון ש"ח בפריסה 4 שנתית לקידום נשים דרוזיות וצ'רקסיות, ו-2 מיליון ש"ח בפריסה 4 שנתית לקידום נשים בדואיות בצפון.

פעילות

1. ביקורים תכופים ביישובים ערבים, הכוללים א) פגישות עם היועצות לקידום מעמד האישה, ועם ראשי הרשויות. ב) מפגשים להכרת החסמים והקשיים של נשים ערביות. סיורים נערכו בראמה, ריינה, נצרת, מזרח-ירושלים, אום-אל-פחם, חיפה, וזכו לסיקור תקשורתי רחב בכלי התקשורת של המיגזר.
2. עריכת קורסי העצמה לנשים, בהן השתתפו קרוב ל-100 נשים ערביות.
3. היערכות לביצוע סקר צרכים של נשים בדואיות, צ'רקסיות ודרוזיות בצפון, בתחומים: בריאות, השכלה, חינוך, עבודה וכו'. ממצאי הסקר ישמשו לבניית תוכנית עבודה רב-שנתית, בה ימומשו התקציבים המיוחדים לקידומן.
4. גיבוש קריטריונים לחלוקת מילגות, במטרה לעודד השכלה והכשרה מקצועית.
5. צוות היגוי של נציגי הרשות, נציגי משרד הרווחה, אנשי-אקדמיה, מומחי-בריאות, תעסוקה ועוד, מקיימים פגישות במטרה לבנות תוכנית עבודה ייעודית לנשים בדואיות בדרום.
6. במסגרת היום הבינלאומי לציון המאבק באלימות נגד נשים הופץ חומר הסברה בערבית, תשדירים בערבית, ומומנו הרצאות והצגות ביישובים הערביים.
7. השתתפות ביום-עיון בנושא "מעמדן של נשים ערביות בישראל" ביוזמת המרכז היהודי ערבי באוניברסיטת חיפה, במסגרתו סקרה מנהלת הרשות את פעילות הרשות במיגזר הערבי.

8. סחר בנשים

רקע

תופעת הסחר בנשים, מעורבים בה היבטים קשים, לא רק מבחינת ניצולן המשוע של נשים צעירות, אלא גם בתחום רמתה המוסרית של החברה הישראלית, וגם במישור תדמיתה של המדינה בעולם.

בעקבות הגידול במימדי הסחר בבני-אדם מפרסמת **מחלקת המדינה של ארה"ב** דו"ח תקופתי, בו מדורגות הארצות לפי טיפולן והתמודדותן עם הבעיה. בשנת 2006 דורגה ישראל במקום לא ראוי, וחוייבה להגיש דו"חות חצי-שנתיים.

פעילות

1. **הרשות לקידום מעמד האישה** שותפה בצוות ההיגוי שהוקם לטיפול בתופעת הסחר בבני-אדם, בראשותו של משרד המשפטים, יחד עם המשרד לביטחון פנים, משרד החוץ, משרד הבריאות, משרד החינוך, משרד הרווחה, צה"ל, נציבות שירות המדינה, ומספר עמותות. פעילות הרשות בתחום באה לידי ביטוי בבניית מערך הסברה, מתוך הנחה שכל הציבור צריך להיות ער לבעיה הקשה. פעילות ההסברה נערכת בקרב הגורמים הבאים:

- א. **צה"ל**: הוחל בהכנת מערך פעילות.
- ב. **מערכת החינוך**: באמצעות הממונה על השוויין בין המינים, אירגון כנסים שנתיים לעובדי הוראה בכירים, מפקחים ומנהלי בתי-ספר, במטרה לקיים פעילויות הסברה וחינוך בבתי הספר.
- ג. **שירות המדינה**: באמצעות מחלקת ההדרכה של נציבות שירות המדינה, ובאמצעות הממונים על ההדרכה במשרדי הממשלה: היערכות להשתלמויות וימי עיון בשלושה דרגים: א) הדרכה מקצועית לסמנכ"לים במשרדי הממשלה ולמנהלי הדרכה. ב) תוכנית הדרכה ייחודית למשרדים הייעודיים שיש להם נגיעה לנושא. ג) הרצאות ופעילויות-הסברה מקוצרות במסגרת השתלמויות של עובדי-מדינה, עם גמישות תוכנית, בהתאם לקהל הנימענים. עיקר הפעילות תיושם במהלך 2007.
- ד. **עובדי הרשויות-המקומיות**: באמצעות מחלקת ההדרכה של מרכז השלטון המקומי.

2. כתוצאה מהפעילות הבינמשרדית, לכשפורסם בינואר 2007 הדו"ח החצי שנתי של מחלקת המדינה של ארה"ב, נכתב בו כי במדינת ישראל חלה התקדמות ניכרת בתחום המאבק בסחר בבני אדם, וצויינו לשבח 4 סוגיות:

- א. החוק החדש בנדון;
- ב. הסיוע המשפטי הניתן לקורבנות הסחר;
- ג. מינוי מתאם ברמה הלאומית לתחום הסחר בבני אדם;
- ד. עלייה במספר התיקים שנפתחו נגד עבריינים בסחר בבני אדם.

9. הנגשת המידע לציבור

רקע

על פי חוק הרשות לקידום מעמד האישה, מוטל על הרשות לרכז מידע ונתונים בתחומי פעילותה, ולפעול להעמקת המודעות הציבורית בתחומי פעולתה. כיום אין בישראל גוף שמרכז את כלל הנתונים והפעולות בתחום קידום מעמד האישה. הרשות רואה חשיבות רבה בהנגשת מידע לציבור, שבו יינתן ביטוי לכלל הנושאים הנוגעים לתחום.

פעילות

1. הרשות פועלת להקמת אתר-אינטרנט, במסגרת מרכז מידע, אשר יעמיד לרשות הציבור מידע מקיף על אודות זכויות האישה, נתונים על מעמדה בחברה, בעולם העבודה ובגופים כלכליים וציבוריים. האתר גם ירכז מידע על אודות הגופים הפועלים בתחום קידום מעמד האישה בארץ ובעולם.
2. במסגרת ההיערכות להקמתו של מרכז המידע נערכו ביקורים במרכזי-מידע של ארגונים שונים, במטרה ללמוד על היבטים בהקמתו של מרכז מידע וניהולו. הכנת החומרים לאתר נמצאת בעיצומה, במטרה להעלותו לאוויר במהלך 2007. בכך תיושם מטלה חשובה ומרכזית בתחום פעולתה של הרשות.
2. מרבית חומרי ההסברה שמפיצה הרשות מתורגמים לכמה שפות ומותאמים למיעוטים ולעולים חדשים.

10. נשים באיזורי עימות

רקע

במהלך 2006 פרצה מלחמה בצפון; חלק מהנשים נאלצו לשהות עם ילדיהן זמן ממושך במיקלטים, ללא תנאי מחייה סבירים, חלקן נאלצו לעבור לאיזורים מרוחקים, תוך ניתוק מהבית, מהעבודה, משיגרת החיים, כשמצבים אלה מלווים בחרדה קיומית קשה.

נשים רבות בצפון הן תושבות פריפריה, מאוכלוסייה סוציו-אקונומית חלשה, חלקן קשישות, או עולות חדשות, או עובדות בעבודות מזדמנות, ללא תנאים סוציאליים. חלקן נאלצו לוותר על מקום העבודה, מבלי לקבל פיצוי על כך.

פעילות

1. נערך סיור בקריית-שמונה, במהלך המלחמה, בשיתוף עם לשכת המנכ"ל במשרד-רה"מ, כדי לעמוד מקרוב על הצרכים ורחשי הלב של נשים בקו העימות: במהלך המלחמה התבלטה מנהיגות נשים ששימשו כמנהלות ועדי-בתים, מנהלות מקלטים ציבוריים ומפקדות רובעי חירום.

2. בתום המלחמה בוצעה בדיקת צרכים, ממנה עלה שקיימת דרישה למסד את היוזמות והפעילות שנטלו הנשים על עצמן.

3. במסגרת "ברית-ערים-תאומות" יזמה הרשות מפגשים של יועצות החונכות יועצות מאיזורי העימות ונוצרו שיתופי פעולה חיוביים ומיוחדים; לאור דרישתן של נשים, החליטה הרשות לממן קורסים להעצמת נשים המתגוררות ביישובי הצפון, ובשיתוף-פעולה עם האגף לתיכנון כלכלי במשרד ראש הממשלה, בראשותו של אודי פראוור, הוחל בבניית תוכנית לשילוב נשים במערך לשעת חירום, לרבות הכשרת נשים לארגון פרויקטים לקידום נשים בקהילה, וקורסים להקניית כלים מקצועיים להפעלת פרויקטים.

4. השתתפות מנהלת הרשות ביום עיון ב- 15.11.2006 בנושא "הרשות המקומית – עורף או חזית", שאורגן ע"י מרכז השלטון המקומי. במסגרת הפנל "מי מתגייס לטובת העיר" הציגה הגב' מרית דנון את נושא מנהיגות הנשים במהלך המלחמה, לרבות המלצות הרשות בדבר שילובן של נשים במערך החירום.

11. פעילות שוטפת

רקע

בהיותה גוף-על שתפקידו לתאם שטחי פעילות בין כלל הגורמים הציבוריים והציבוריים חלקית, הרשות מקיימת קשרים עם קשת רחבה מאוד של ארגונים ומוסדות, לרבות מעל ל-100 ארגוני נשים. יעדי הרשות מחייבים פעילות אינטנסיבית ושוטפת בהיקפים כמותיים ואיכותיים.

תקציב הרשות עומד על סך של 6,013,000 ₪; מתוך זה, סך של 4,270,000 ₪ מיועד לפעילות וסך של 1,743,000 ₪ מיועד להוצאות קבועות.

פעילות

במהלך 2006 קודמו התחומים הבאים:

- * כונסו כ-720 ישיבות מקצועיות בתחומי קידום האישה;
- * עודכנה רשימת הנמענים, המכילה 2319 אנשי קשר, ארגונים ומוסדות;
- * נערכו כ-35 סיורי-עבודה ולימוד במרכזי טיפול ובמוסדות; במיגור הערבי, הדרוזי והצירקסי, במיקלטים לנשים מוכות, במעונות של שוהות-בלתי חוקיות, במרכזי מידע, ועוד.
- * הוכנו כ-120 חוות-דעת וניירות עמדה מקצועיות, רובן לגבי הצעות חוק חדשות, עבור ועדת השרים לחקיקה;
- * הופצו כ-760 תזכורות בדבר חובת-יישום של הוראות החוק;
- * הוכשרו כ-1350 נשים לשמש כסוכנות שינוי;
- * הופצו אלפי מידעונים וכרזות בדבר זכויות האישה, וכן פרטים על מוקדי סיוע; הפרסומים מופקים בשפות עברית, ערבית, רוסית ואמהרית.
- * הופצו למעסיקים שונים מאות מודעות עם **תקנונים** למניעת הטרדה מינית;
- * נאסף מידע והוכנו מסמכי רקע ללימוד סוגיות שבתחום מעמד האישה;
- * בוצעו **סקרים** לבדיקת עמדות כלפי סוגיות שבתחום מעמד האישה;
- * **מיפוי**: המשך בנייתו של מאגר המידע הממוחשב (מכונה גם "מיפוי") של סוכנות השינוי, המהוות את הזרוע הביצועית של הרשות.

12. ייעוץ ארגוני

רקע

הרשות לקידום מעמד האישה הוקמה בחוק ב-1998, אך עם הקמתה לא הוגדרה מצבת כוח-אדם בהתאם למערך התפקידים שהטיל החוק על הרשות.

פעילות

ב-2006 בוצעו הליכים של ייעוץ אסטרטגי וייעוץ ארגוני במטרה להתאים את מצבת כוח-האדם של הרשות לצרכים המקצועיים, כפי שעולים מדרישותיו של החוק. חוות-דעת סופית אמורה להינתן למנהלת הרשות בתחילת 2007, שכוללת בין השאר דרישה להוספת תקנים מקצועיים לרשות.

13. הוועדה המייעצת, המינהלת והצוות

הוועדה המייעצת לרשות

לפי סעיף 11 לחוק, המינוי של חבר בוועדה המייעצת הוא ל-3 שנים, ואולם חבר הוועדה ימשיך לכהן כל עוד לא מונה לו מחליף. מאחר שבמהלך 2006 פגה כהונתם של חברי הוועדה המייעצת, הם ממשיכים לכהן עד למינויים החדשים. מנהלת הרשות הכינה רשימה של מינויים מומלצים, והרשימה הוגשה לראש-הממשלה בראשית 2007.

רשימה של חברי הוועדה המייעצת, נכון לשנת 2006

בהתאם לסעיף 9 (ב) (1) לחוק:

גבי יהודית פלוטקין – מנכ"לית הרשות לקידום מעמד האישה, משרד רה"מ. (כיהנה עד יוני 2006)
גבי מרית דנון – מנהלת הרשות לקידום מעמד האישה, משרד רה"מ (החל מיולי 2006)

בהתאם לסעיף 9 (ב) (2) לחוק:

מר יואל חסון – יועץ ראש הממשלה, משרד ראש הממשלה (פג תוקף המינוי עם היבחרו לכנסת)
גבי עדנה גרוס – מנהלת מחוז ת"א והמרכז, משרד העבודה והרווחה
עו"ד דן אורן (אורנשטיין) – מנהל מחלקה א' (ייעוץ וחקיקה), משרד המשפטים
מר שמואל יוסף – סמנכ"ל בכיר למינהל ומשאבי אנוש, הנהלת בתי הדין הרבניים
גבי אמירה חיים – מנהלת מחוז דרום, משרד החינוך
מר אילן אלגר – מנהל ארגונים בינלאומיים, משרד החוץ
גבי אידה בן שטרית – מנהלת גף מידע ופרסום, משרד קליטת עליה
גבי נימה עמית – מנהלת אגף לבקרה ואבטחת איכות, משרד הבריאות
מר יעקב מלול – סגן מנהל מינהל סחר פנים, מרד התעשייה והמסחר

בהתאם לסעיף 9 (ב) (3) לחוק:

תא"ל יהודית גריסרו – יועצת הרמטכ"ל לענייני נשים, צה"ל
סני'צ נורית זיו – ראש מדור נפגעי עבירות, משטרת ישראל
גבי ירונה שלום – מנהלת תחום ביקורת גבייה, המוסד לביטוח לאומי
עו"ד רבקה שקד ז"ל – ממונה על קידום ושילוב נשים, נציבות שירות המדינה
ד"ר עמיה ברק – מנהלת מרכז לייעוץ ואבחון, שירות התעסוקה
עו"ד אלון לוי – היועץ המשפטי להסתדרות, ההסתדרות הכללית
גבי רונית שקליאר – יו"ר פורום מנהלות בתעשייה, לשכת התאום של הארגונים הכלכליים
מר שרון עזריאל – סמנכ"ל, מרכז השלטון המקומי

בהתאם לסעיף 9 (ב) (4) לחוק:

ד"ר רות הלפרין קדרי – הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר אילן. **מכהנת כיו"ר הוועדה המייעצת**
ד"ר מינה וסטמן – מרצה בפקולטה לניהול, אוניברסיטת תל-אביב
ד"ר לינדה עפרוני – מומחית בתחום שכר, אוניברסיטת תל אביב
עו"ד טליה ליבני – יו"ר נעמ"ת
גבי רינה ברטל – יו"ר שדולת הנשים בישראל
גבי יוכי פלר – יו"ר ויצ"ו ישראל
גבי ליאורה מינקה – יו"ר אמונה
גבי מיכל מודעי – יו"ר מועצת ארגוני נשים
גבי טל קרמר-ודעי – מנכ"ל איגוד מרכז לסיוע לנפגעות תקיפה מינית
גבי אירנה ולדברג – מנהלת העמותה לקידום היזמים בקרב העולים
גבי שרה הלפרט – יו"ר ארגון אגודת ישראל
גבי רחל קרמרמן-מרידור – נשות הליכוד
גבי זיוה בן דרור – יו"ר ארגון א.נ.ל.י
גבי סועד זהראלדין – עמותת לני"א
גבי רותי פילץ-בורנשטיין – יו"ר עמותת קידום נשים בספורט
גבי סראב אבו-רביע – חברה בפורום ארגוני נשים בדואיות בנגב

מינהלת הרשות

הנתונים נכונים לשנת 2006

גב' יהודית פלוטקין -	יו"ר, מנכ"לית הרשות לקידום מעמד האישה (עד יוני 2006)
גב' מרית דנון -	יו"ר, מנהלת הרשות לקידום מעמד האישה (החל מיולי 2006)
גב' עדנה גרוס -	מנהלת מחוז ת"א והמרכז, משרד הרווחה
סני"צ נורית זיו -	ראש מדור נפגעי עבירות, המטה הארצי, משטרת ישראל
תא"ל יהודית גריסרו -	יועצת הרמטכ"ל לענייני נשים
עו"ד טליה לבני -	יו"ר נעמ"ת
גב' ליאורה מינקה -	יו"ר אמונה
מר יעקב מלול -	סגן מנהל מינהל סחר פנים, משרד התעשייה מסחר ותעסוקה
גב' יוכי פלר -	יו"ר ויצ"ו ישראל
עו"ד רבקה שקד ז"ל -	ממונה על קידום ושילוב נשים בנציבות שירות המדינה

צוות הרשות

מרית דנון -	מנהלת הרשות
מרי חדייר -	סגנית מנהלת הרשות
רותי הורניק -	עוזרת למנהלת הרשות
הימת יונס -	מרכזת פרויקטים
מיכל סלומון -	מידענית
איריס אליס -	מרכזת תחום עבודת נשים
מיכל שטרית -	מרכזת פרויקטים (סיימה תפקידה בסוף 2006)
רחל פורמן -	מנהלת לשכה
חנה מור יוסף -	רכזת לשכה בכירה
יפעת ארד -	רכזת לשכה
רוני דרעי -	נהג

יועצת חיצונית: גב' חנה רוזנברג, מומחית לטיפול באלימות כלפי נשים.